

Ó, Jézus, kincsem, vigaszom

Az ötvened vasárnapkal kezdődő hét igéje Jézus szavaival készíti a böjtre, a nagyhétre, a passióra: „*Most felmegyünk Jeruzsálembe, és az Emberfián beteljesedik mindaz, amit a próféták megírtak.*” Elkezdődik tehát Jézus útja a keresztre, s az Emberfián beteljesedett események érdeként saját, emberi zarándokutunk végére is reménységgel tekinthetünk. Ezért az Ó, Jézus, kincsem, vigaszom (EÉ 503) a heti énekünk.

Martin Behm (1557–1622), a költemény írója sziléziai lelkész volt. Több igehirdetési-gyűjteményt jelentetett meg, jelmondata ez volt: „Jaj nekem, ha nem hirdetem az evangéliumot!” Több mint ötszáz énekszöveget, versbe szedett imádságot is írt, amelyek eredetileg prédikációit lezáró összefoglalásként, imádságként hangozhattak el. Háromkötetnyi ilyen verses imádsága jelent meg *Centuria Precationum Rhythmicarum – Einhundert andächtige Gebetlein, reimweise* címen.

Az Ó, Jézus, kincsem, vigaszom eredetileg tizenöt versszakos volt, s két párhuzamos szálon futottak gondolatai: az egyikben a földi zarándokúton lévő lélek készül halálára, s hívja segítségül a Megváltót, a másikon éppen a Megváltó halálát szemléli, s a szenvedéstörténet képein elmélkedik. (A vers eredeti címe magyarul: *Ima üdvösséges hazatérésért Krisztus szenvedésére tekintve*; német szövegkezdete *O Jesu Christ, meins Lebens Licht.*)

A 20. század igényei szerint lerövidített változatból éppen a Krisztus szenvedésén elmélkedő versszakok maradtak ki, csak utalásszerűen fedezhetjük fel a szenvedéstörténet attribútumait az egyén haláltusájára vonatkoztatva. Így, kivonatolt formájában a vers talán túlzottan is énközpontúan szól a halálról és az egyén üdvösségéről. *Sulyok Imre* meg is jegyzi: „Az egész (...) énekben csak egy sor szól arról, ami Luther számára oly fontos volt: Sok terhet, vétkeket hordok én.”

Temetési énekeink között feltűnően táncos az ének dallama. Ez a fajta ritmika és a dallamhoz kötődő harmóniák a reneszánsz kori canzonetták, ballettók világát idézik. Valószínűsíthető, hogy az 1452-es *Locheimer Liederbuch* egyik éneke lehet a dallam őse, egy változata az úgynevezett *Seklucián énekeskönyvben* szerepel (1559). A német kutatók szerint *J. Eccard* 1597-es gyűjteményéből való, mai alakjában pedig Lipcsében jelent meg először 1625-ben.

Éppen a könnyed ritmusú, áradó dallam teszi ezt az éneket oly kedvessé: zarándoklétünk ösvényén fiatalosan fütyörészgetve készíti fel gondolatainkat a halálra, arra az egy pillanatra vagy hosszú szenvedéssorra, ami kor egyetlen kapaszkodónk a Megváltó keresztre lesz majd.

BENCE GÁBOR